

РОБОЧИЙ НАРОД

ROBOTCHYJ NAROD

THE WORKING PEOPLE

ПОРЯДКОВЕ ЧИСЛО 155.

ОРГАН ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТІЇ В КАНАДІ.

REGULAR NUMBER 155

РІК V.

Ч 38. СЕРЕДА

17. ВЕРЕСНЯ, 1913

WINNIPEG, MAN.

WEDNESDAY, SEPTEMBER 17, 1913

No. 38. VOL. V.

НИНІ 17 ВЕРЕСНЯ МИНАЄ М. ПАВЛИКОВИ 60 ЛІТ ЖИТЯ І 40 ЛІТ ДІЯЛЬНОСТІ НА НАРОДНІЙ НИВІ.

Він не писав гучних віршів, Він не сидів високо на професорській катедрі, Він не був блискучим парламентарієм, але й не тримався з ворогами народу. Він вчив нарід і тому в день його іменин і сорок-літнього ювілею, вони не проголосять його слави в своїх газетах. Про Павлика згадає нині тільки працюючий люд, і вклонить ся йому і подякує своєму вчителю за ті неопінені дороги літа, що посвятив Він на ученє, меншого брата".

Руський робочий люде в Канаді і Америці! Ми не злигані тут жандармськими ландями — ми заживаємо тої свободи, за яку 40 літ боров ся М. Павлик для Галичини і як свободні горожани вшануймо по свободному день ювілею свого Вчителя. На мітинги, Товариші! Богато з нас се колишні члени радикальної партії, богато з нас особисто знають Павлика, богато знаємо про його працю з книжок і часописей — розповідайте народови про славі вчинки Павликові, вчіть молодих поступати так, як поступав Павлик: душу свою покласти за други свої.

Віть ся так любити нарід як любив його Павлик, так безкорисно служити людству, як прослужив Він.

Нині має сумління заговорити в серцях тих наших руських христородавців, що спродують наш нарід і свою честь консерватам і лібералам тут в Канаді, бо проти охланців і хруньства боров ся Павлик в Галичині, а чим тутешні партії ліпші від польських буржуазних?

Нині мають нагадати старі радикали свої борби у краю з попівською тьмою під проводом Павлика і сказати собі: у Канаді попівство росте, — на боротьбу з ним!

Мають зрозуміти наші крикливі націоналісти, що ідея Павликова се була Вільна Україна без хлопа і нана, і що на таку лише Україну згодять ся соціалісти, а тут в Канаді має бути Вільна Канада без наймита і капіталіста!

Усі мають розуміти, що нашої хвали Павлик не потребує, але він буде щасливий тоді, коли знатиме, що тисячі його синів і онуків будуть далі проводити боротьбу за ідею свободної думки.

І коли ми зберемось на мітинги пригадаймо собі, що наш славіний борець лежить тепер хорай і немічний і хай рука даючого не оскудіє. Поміч матеріальна йому потрібніша за все.

На мітинги, Товариші! Хай 17 вересня слава Павликова широко розвіється по нашій новій землі за морської вітнини!

НОВИНКИ.

Настрій робітництва в Нанаймо.

„Мізерна платня, небезпечні копальні, побільшенє випадків, побільшенє каліцтва і трупів, побільшенє вдів і сиріт, котрі ніколи не дістануть відшкодованя, побільшенє злиднів і вбогости, побільшенє дочок робітників стручених в житє ганьби і встиду — се все має вказувати на більший зріст доходів властителей копалень, котрі не беруть участі в видобуваню вугля, але дістають усей дохід.

Невільники, Позір! Подумайте революції спалахнуло на острові Ванкувер і не знати де буде йому кінець.

Будьте готові! Ви не знаєте тої хвилі, коли будете покликані стати за або проти вашої класи."

Сей поклик, писаний англійськими гірниками в Нанаймо підчас послідних там подій до всіх робітників Канади, показує кілька того народного гніву накоплено в грудях нашого змученого робітництва.

Демонстрація в Калумет, Міч.

Дня 12 вересня всі страйкарі і їхні симпатизи демонстрували в окрузі обнятім страйком. Демонстрація стала в коротці дуже бурливою. Поліція не допустила їх близько до місцевості, де працювали скеби, а в брутальний спосіб стала розганяти страйкарів. Коли страйкарі відперли поліцію силою, тоді появилося військо (кавалерія) і розігнало страйкарів, а по-

ліція арештувала 15 жінок і 3 мужин. Але арешт сей піддає лише страйкарям більше енергії до борби.

З'їзд німецької соціалдемократії

15-того вересня відбув ся в Ені з'їзд німецької соціал демократичної партії. Присутні делегати були з Англії, Австрії, Голандії, Бельгії, Швейцарії і Португалії.

Головною точкою було обговоренє справи боротьби з мілітаризмом. Ухвалили виховувати молодь в проти військовим дусі.

Замість помершого т. Белья вибрано председателем аїду тов. Еберта.

Делегат з Англії тов. Кер Гарди, говорючи від імени англійського пролетаріату, оказав що смерть Белья була тяжкою втратою так само англійським робітникам як і німецьким. Далі він казав що в Англії великий успіх мають юні і що усі англійські соціалістичні організації тепер естремляють до зєднаня в одну соціал. партію.

Проект обєднаня російських і німецьких кооператив.

Кооперативні організації Підураля і Західного Сібіру зєднались і виступили в Київі з пропозицією зєднати німецькі споживчі кооперативи з російськими промисловими для боротьби з протекційністами в обох державах.

Перший крок до зєднаня, що радять делегати, се скликанє німецько — російської кооперативної конференції.

На обрану сеї конвенції змалоб бути поставлене питання відміння угоди і спільної боротьба з трестами, що захопили в свої руки торговлю, а також вивіз до Німеччини сибірських рільничих виробів.

Кооперативи мають надію, що сеї пропозиція знайдє поперть в німецьким суспільстві, завдяки тому обуреню, яке є тепер в Німеччині з причини страшної дорожнечі.

Як в Росії.

Небувалий ще доси випадок в Галичині лучав ся 25 серпня поспішному поїздові, що їхав в ночі з Черновець до Львова. В ліску межі стаями Давидів і Сихів коло Львова задержав хтось поїзд алярмовою свиставкою. Коли потяг став, прискочило до машини кількох бандитів з револьверами і грозячи машиністові і машині не допустили до дальшої їзди. Тимчасом друга частина сеї бандитської шай-

ки кинула ся на поштовий віз сего потягу, в яким везли більшу грошеву посылку. і страла ся дістати ся до середини і його обрабувати. Двери заригльовано в часі бандити невправлені що видко до такого російського ремебла по довшій безрезультатній облозі втекли в ліс, сполошені службою і пасажирями. — Сеї небувала подія викликала велику сензацію. Оповідують про неї небувані історії, в яких очевидно дуже мало правди. Слідство не викрило досі нічого. Арештовано паяча, якого підозрювають, що був в порозуміню з бандитами.

3 Мексико.

16-го вересня усе Мексико святкує 103 рік незалежності від Іспанії. В святї беруть участь обидві поборожуючі себе партії.

На стейтсько-мексиканській границі час від часу відбувають ся бійки межі Мексиканцями і шеріфами, котрі недопускають Мексиканців перевозити до Мексико зброї. Але здебільшого Мексиканці провозять, прогнавши еторожу кулями.

Покалічений товариш.

Тов. Ів. Цибульському з Гонор, Ман. пошмили коні ногу. Тепер т. Цибульський лежить в шпиталі в Гет Селкірк в тяжких муках. Хто з товаришів має час, хай навідяєсь до него.

Королята в науці.

Буржуазні газети подають, що діти короля Юрка вчать ся тепер гуляти, особливо княгиня Мері добре витанцює школьничий танок мечів. Се дуже добре, може комсь будуть з того хліб їсти.

Повстанє в Курдістані.

В східній частині турецьких посполств в Малій Азії, що граничить з Росією і Персією, у Курдістані відбуло повстанє Вірменів і Курдів, котрі оголосили незалежність Курдістану.

Стан Павликового здоровля.

З листа до тов. Косовича з 28 серпня, Львів. ... В Галичині вже настає осінь і мені це гірше від старости та невличених хвороб: нема й кісточки, щоб не боліла. Гроші від „Робучого Народу“ і „Союза“ приїшли вже за пізно, аби можна було поїхати до Піщан. А в тім я бояв ся їх обернути на лічення, бо був би лишив ся без нічого і я і сестра з сиротами. Журюся я, що з нами буде після моєї

смерти... Ваш щирий.

М. Павлик.

Соціалізм.

Соціалізм більше ніж інші партії, захоплює маси працюючі і витворює добру світа.

Соціалізм жадає логного правосуди для всіх, і в соціалізмї теперішнім суддям не буде місця.

Соціалізм іде до знищеня усіх привілеїв, накопичених ще з давних часів, а дає людем можливість усім жити безжурно і розумно.

Соціалізм не живе старовиною бувальщиною, що відійшла вже в давнину. Його ідеї нові і відновляють вимогам нинішнього дня.

Винніпегські Русини!

В неділю по полудни в театрі „Palace“ на Селкірк Аве. о 3 год. відбу-

Мітинг

для вшанованя 40 літньої діяльності Михайла Павлика.

Сторіть ся громадо.

Новість!

Вже вийшов і продає ся „Червоний Кобзар“, збір найкрасіших робітничих пісень і поезій. Се є найкрасіший декляматор для робітників, робітниць, відділів, товариств і читальень.

Ціна 10 ц., з пересилкою 12 ц.

Хто займе ся розпродажею, дістане значний рабат. На кредит не висилає ся нікому.

„Червоний Кобзар“ є популярно — наукове видавництво, яке буде ознакомлювати читачів з найновішими поступами науки, буде містити твори красної літератури і наукові розвідки.

„Червоний Кобзар“ виходить 12 разів на рік книжочками. Річна передплата \$1, на пір року 50ц. Хто зєднає 6 передплатників, дістане „Червоний Кобзар“, на цілий рік даром, хто зєднає 3, дістане даром, на півроку.

Гроші, замовленя і письма посылати на адресу: Czerwony Kobzar Box 1051, Montreal, Que.

Панове фармери!

Nicomen Agricultural Co. Ltd. Deroche, В С. хоче купити пару кар збіжжя. Котрі фармери в Саскечевані або Альберті мали б охоту продати нам збіжжя, то просимо подати нам свої ціни і адресу. Платимо відразу готівкою.

Краяни!
Всі люди, котрі хочуть посылати гроші до краю хай удають ся до нас. Ми посилаємо гроші так, що там в краю рівні дістають.

Почта і змінне від 1 долляра коштує лиш 2 центи.

Люди, котрі не мешкають в Винніпегу, можуть до нас прислати гроші, а ми пішлемо до краю і ми зараз виплемо реценсіє. Також як маєте чеки го пришліть до нас а ми приймемо так як гроші.

Ми спроводжуємо людий з краю

скоро і так, що не мають жадного клопоту в дорозі. Також продаємо шіфкарти до краю на всі найліпші ціфи і міняємо гроші на краєві.

Продаємо марки краєві і канадійські.
Офіс отворений що дня від 9 до 7, а в суботу від 9 рано до 9 вечером.

ALLOWAY & CHAMPION

C. GENIK, ЗАВІДАТЕЛЬ ЗАГРАНИЧНОГО ВІДДІЛУ.

667 Main St. Winnipeg, Man.

ІЛЬНА.
А.
щих цінах
блів.
на і прода-
кові в ста-
ами туге-
тод, вида-
ємомо логи,
і продаємо
Транскої,
гроші до
ємомо гроші.
о нас

ER
reg. Man.

ONA YARD
& Kanata
John 1507

Co. Ltd.

CONA
ЛЯ БУДОВИ.

на, двари і
спеціально

ди маємо та-

ІЛЬНА

перепродажує
се си справами
ких, агріментів

исляла гроші;
ности і газви.
у:

g, Man.

AIN St.

ІЯ

уючі

і продажі,
справи, ку-
а, асекуру-
дчиків. Веї

сеу:

ARIA
eg, Man.

LEAF CAFE
MAIN ST.

етаврація е о-
день і ніч.

аровий міл-ті-
аємо за чотири.
д коштує 25ц
чи в ідальни.
скора і чемна.
159 ST, JOHNS,

РОВОЧИЙ НАРОД

орган української соціал-демократії в Канаді.
 Виходить що тижня
 В Вінніпегу, Ман. (Канада), під ч. 144 Higgins Ave.
 Редактор і адміністратор Ів. Навізовський.
 Передплата вносить \$2.00 на рік, за границю так само.

"ROBOTCHYJ NAROD" (THE WORKING PEOPLE).

THE OFFICIAL ORGAN OF THE
 UKRAINIAN SOCIAL DEMOCRATIC FEDERATION.
 (Affiliated with the S. D. Party of Canada).
 THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA
 Published weekly by
 THE "ROBOTCHYJ NAROD" ASSOCIATION
 at 144 Higgins Ave. Winnipeg, Man.
 J. NAWIZOWSKY, EDITOR AND MANAGER.
 Subscription \$2.00 a year.

Address: Адресуйте:—
"ROBOTCHYJ NAROD"
 Box 3542 (Sta. B.) Winnipeg, Man. Can
 Редакція за оголошення не відповідає.

Тепер вони вже народні.

Вилуцивши „Канаду“, консервативні — безпартійники пишуть у своїм „Укр. Гол.“ ось що:
 „Ми признаємо, що „Канада“ є потрібна, хочби на се, щоб конфронтувати „Канадійського Фермера“ і се мабуть одинока та ясна ціль, що яку так неясно говорять ся.

„З появою „Канади“ никнуть (?) всі дотеперішні брехливі поголоски, що будьто „У. Г.“ є на услугах консервативної партії і тепер робота буде успішніша чим перше“.

Хто не знає закулісового життя тої вінніпегської „інтелігенції“ що гуртуєть ся коло „У. Г.“, то той може повірити присягам редакторів сеї газети, що „У. Г.“ не є на услугах консервативів, що се є якась „народна“ газета, для оборони „народних“ інтересів Українців в Канаді і поза Канадою.

У Вінніпегу є гурток людей, котрих дуже обходить „просвіта і спасеня України“. І з поміж сих патріотів час від часу консервати і ліберали рекрутують собі партійних посіпаків: організаторів, інспекторів, редакторів і т. д., а ті, що це посади не мають, ті звуть себе „безпартійними“ і, не знаючи котра ще з партій їх вирентує, чи консерва, чи ліберали — „боронять“ Україну, бо сим не наразил жадної буржуазної партії. Сі люди мають честь спосібну міститись так, як виск. Приміром теперішній редактор „У. Г.“ п. Кудрик, одного разу „вирентував“ ся редагувати ліберального „К. Ф.“ і тоді, як „щирий“ ліберал, кричав проти „Україна“, а перед вирентуванєм і по вирентуваню знов ту нещасну Україну боронить! Сими днями „радикал“ і безпартійник п. Слюзар вирентував ся тепер консерватам редагувати „Канаду“.

Але на всіх нема посади, тому решта жиє частиною з власного бізнесу, частиною з охляпів, особливо виборчих; головною ж квартирою сеї банди є „У. Г.“ Вилуцивши отверто консервативну „Канаду“, сі люди, пишуть, що тепер маєте вже консервативний орган, а „У. Г.“ рахуйте... але чим? „Народним“?

Що то значить „народним“? Таж ми всі наріди. Хитро свою морду маскує „У. Г.“, Але як вони посягють оголошеня від консервативного уряду, що містять в „У. Г.“? Як пояснять те, що віддали „Канаді“ свої адреси, дали поперта консервативній отруї? Народні постуупці! Та що це є поганшого від консерви?

Крик в справі двох-мовних шкіл, що так ширять „У. Г.“, „К. Р.“, „Канада“ і „Новини“, се є виборчий клич консервативної партії!

Вони за Україною розпинають ся! Який програм має „У. Г.“? Де його політична платформа? Лише старе бляєне, „просвічується, організується! Се народови мало. Ми жадаємо політичної праці, увільнення економічного не в бог-знаколийшій Україні, але нині тут у Канаді!

„Український Голос“ заявляє, що тепер, як дав нам „Канаду“, то його визнають „народним“.

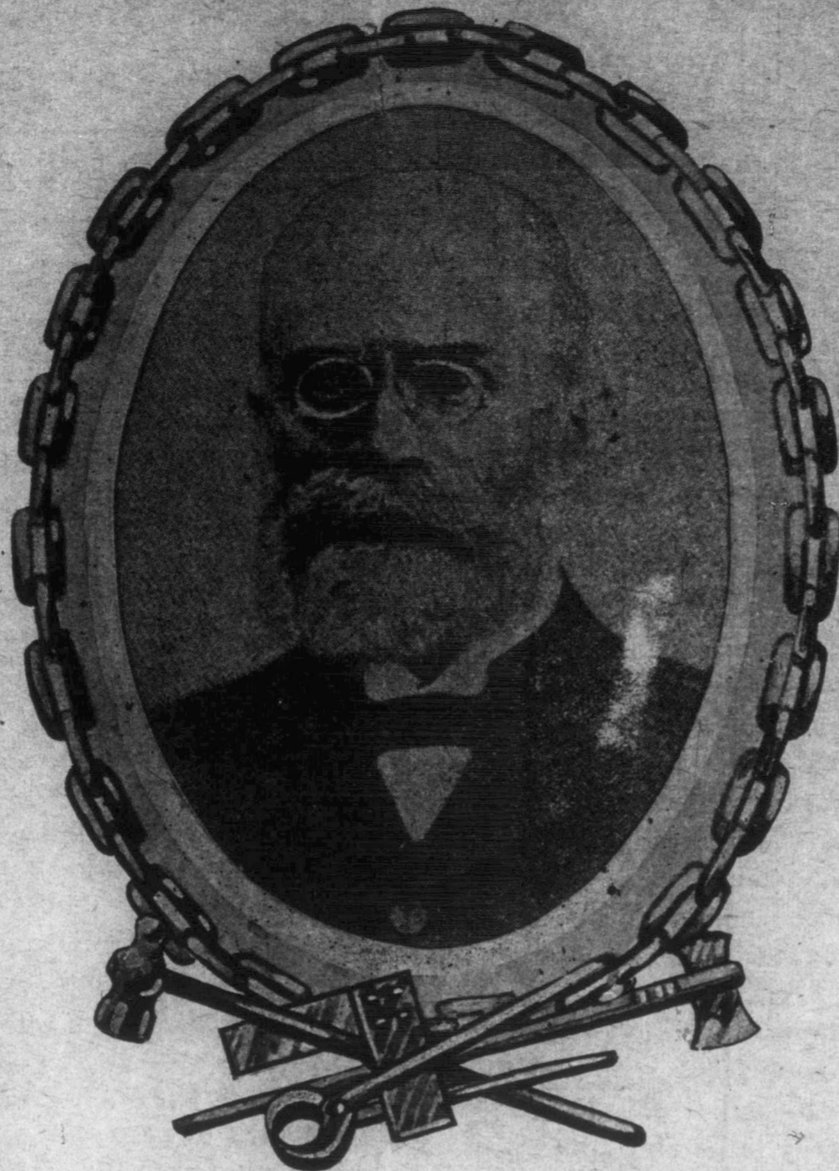
Візьміть до рук обі сеї газети, яка між ними ріжниця? Тут і там, і в „У. Г.“ і в „Канаді“ крик про ваганах лібералами руських учителів, хвала консерві за руські читанки та Брендон, тут і там вівкає за Україною, тут і там консервативні оголошеня.

І в „У. Г.“ і в „Канаді“ фігурують головними уділовцями і керманічами консервативні агенти аля Стефаніки...

Друкують ся обидва сі близнятки на одній машині, лиш не одна ім доля має судитись, бо „У. Г.“ коштує \$2, а така сама „Канада“ \$1 на рік і ідуть до тих самих

передплатників. Отже наші шпаровиті люди мають тепер подумати, що їм робити коли в обох зміст один. Чи-ж се не є переливане вина нового в міхи старі?!

М. Павликови.

Надходе день, день визволу і слави
 Зоря його горить кривавим вже огнем —
 Брата! Не кадайте на швороти справи,
 У душу не пустіть невѣри сподарем.

Царі-кати, царі-буржуазія
 Цей чують, бачуть час, іднають ся на нас.
 І хилить ся рабів похила шия,
 І деспотичний трон міцнішає на час.

Але на час!.. бо наша праця встане.
 Як зерно те, що в ґрунті проросло,
 І людским душманам у вічі грізно гляне,
 І загада, щоб їх на світлі не було!

Від краю в край по нашій батьківщині,
 Мов мшара, виїде люд з халуи та вбогих хат,
 І підемо ми всі, і сліду на Україні
 Не кинемо, де був огидливий нам царат!

Ми волю випустим, розчиним каземати,
 В рутині ляже все від нашої руки —
 І тюрми, і двірці! Катам відмірим плати —
 За ними вже давно існу дилась така!

До купи люд знесе потрошені кайдави.
 І скидаємо в них на спогад всім вікам
 Страшну піраміду, вона за нами стане,
 Щоб свідчити, що більш не бути вже царям!

І хоч не стане нас, і хоч імення наше
 Забудеть ся, забудеть ся у протязі часів,
 Але та воля, воленька розкаже,
 Про невідомих тах, незнаємих борців.

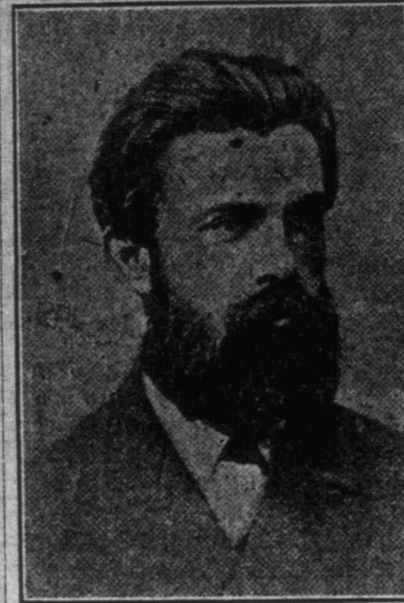
П. Крат.

Творці нашого відродження.

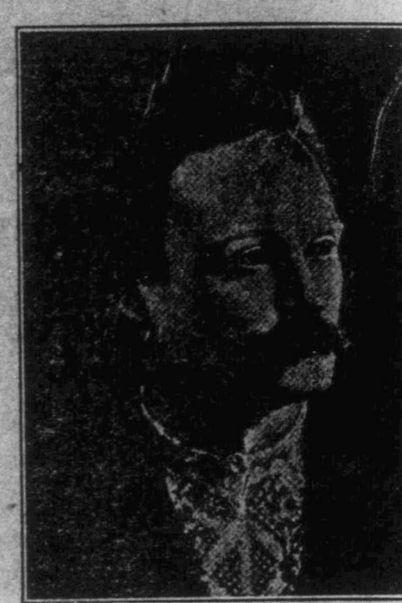
Скасували панщину, дали народови волю, тай пустили його темного і безпросвітного, щоби будував собі щастя як знає. Не було нікого, щоби тим народом заопікував ся, щоби показав йому, як він має жити серед тих нових обетавив. Було трохи інтелігенції, але вона сама мало розуміла, не знала, що тому хлопови поради-ти, куда його повести. Настало по короткій радості — розчарованє, так у хлопів, як і в інтелігенції. Хлопа присіли податки, пішли процеси з панами за ліси і пасовиска. Процеси наріди програв, попадав в розпуку. Інтелігенція кинула ся була до роботи, але не знала як до того брати ся. Успіхів не було, настало розчарованє. Почали тоді оглядати ся на Росію; може відти прийде поміч. Так огорнуло інтелігенцію москвофілство. Молоде покоління почало під впливом творів Шевченка правертати ся назад до народу. Паначі почали носити козацькі кабати, спізали народні пісні, розчитували ся в історію. Між старими і молодими почала ся сварка, якими бук-

вами писати, але народови з того ніякого хісна не було. На нужду нашого хлопа мали такий погляд: мужик лїнвий і піяк, якби перестав пити і зачав робити, то йому доброб поводило ся. І так винайшли лік на біду: моли ся, трезви ся, працюй і щадй. Такий погляд був злий, а походив з того, що інтелігенція не знала дійсної причини хлопецької біди. Не виділа, що того хлопа обдирають ріжні свої і чужі павки, що використовують його темноту і дурть, що ся влізе.

На закордонній Україні почав ся тоді між інтелігенцією рух, який мав на цілі зблизити інтелігенцію до хлопа, навчити хлопа письма і ширвати до боротьби з царським і панським гнетом.

Михайло Драгоманів.

Іван Франко.

Між тими молодими Українцями був і Михайло Драгоманів, що займав ся наукою, а при тім був горячим народолюбцем. Він звернув увагу на Галичину, приглядав ся до відносин, які тут панували і старав ся вїйти в зносини з галицькою молодіжкою. Звернув ся до академіків, які видавали кацанську тоді газетку „Друг“. Між сими академіками був Михайло Павлик і Франко. Сим академікам порадив він, щоби перестали писати незрозумілою нікому мовою, щоби більше вчили ся, пізнавали свій нарід, а відтак прийшли йому з номочію. До сеї думки приєднав Драгоманів Павлика і Франка і від сего часу стали вони приятелями. Драгоманів опікував ся ними, як батько, показував їм, що і як мають ся вчити, що мають робити, щоби їх робота виїшла на користь народови. Але приятель з Драгомановим спровадили на Павлика і Франка переслідуванє з боку уряду і своїх таки людей. Тоді ширив ся в західній Европі соціалїзм, який ставив собі за мету відобрати фабрики і землю в богачів, а дати їх всім працюючим людям і так зрівнати всіх людей, знести визиск. Австрійський уряд страх бояв ся соціалїзму. Австрія і до нині є дуже консервативна, а тоді вона остро переслідувала всі нові думки, бо думала, що вони загрожують державі.

Павлика і Франка посадили в тюрму. Наша інтелігенція не лише не обстала за ними, але ще й підоджувала проти них. Коли скінчили ся переслідуваня, почали Павлик з Франком дальше працювати, видавали книжки і газети, приєднували дюдй до своїх думок, а як вже тих людей досить до них пристало, заложили в 90 р. минулого столїтя радикальну партію. Та партія покляла собі за мету здати всіх руських хлопів до боротьби проти всякого визиску і змагати до того, щоби вся земля перейшла в руки хлопів. До сего далека і тяжка дорога і не зараз се збудує ся. Але, щоби прийти до колїсь той час, треба роботою своєю приготувати ґрунт до того. Змагаючи тої цілі, партія звернула свою роботу передовсім на поправленє долї хлопів. Заняла ся їх організацією, виступила проти темноти яку піддержували і піддержують до тепер ті, що хотять наріди визискувати.

По утвореню сеї партії Драгоманів, що жив тоді вже в Болгарії, бо мусїв втікати з Росії перед царськими посіпаками, кинув ся з молодечим запалом до праці в газетах радикальної партії. Праця Драгоманова, Павлика і Франка в сеї партії розбудила у нас новий політичний рух. Радикальна партія перша щиро заняла ся долею хлопів і примусила і других до роботи для народу.

Незадовго по основаню радикальної партії умер Драгоманів (1895 р.) Але хоч не стало великого учителя, його ученики не кидали праці. Франко побіч того займав ся ще науковою працею, написав багато цінних творів, писав при тім чудові поезії. Павлик лишив ся при праці в партії і до нині є її ідейним провідником.

Нині оба сі творці нашого відродження, хорі, знеможені старці. У інших народів жили би они в славі і достатках, у нас инакше. Оба борять ся з бідою.

Могло двох людей жертвувати мільонам своє життя, свою працю і силу, могли зречи ся власного щастя, щоби лиш дати щастя мільонам свого народу — тож скілько лекше тим мільонам забезпечити спокійну старість двом своїм добродїям.

Не варт той наріди жити, що не вмїє шанувати своїх великих людей.

Зробім отже покл час то, що до нас належить, щоби на нас не впав такий засуд.

„Гр. Гол.“

Боро

Робітники хочуть
 Капіталісти хочуть п...

Робітники хочуть
 ти хочуть, аби робітн...

Робітники хочуть
 адорових робітень. Ка...

Робітники жадаю
 лісти, противні тому, с...

Робітники хочуть
 стрінуть їх при прац...

Робітники хочуть
 Капіталісти хочуть б...

Робітники хочуть
 ре вихованє. Капітал...

Робітники хочуть
 тивків. Капіталісти з...

Робітники хочуть
 Капіталісти старают...

Робітники орган
 піталісти організуют...

Робітники помаг
 піталісти відповідаю...

Отсе становить
 ства.

У сїй війні капіт
 робітники же не нав...

Вони вживають
 закони прихильні ка...

Вони вживають
 так як треба капітал...

Вони вживають
 ка.

Вони можуть се
 бирають посланих їх...

Консерватисти і
 ті.

А одначе робітн
 ті підчас виборів і в...

ство з все по сторо
 бідних.

А прецінь се не
 тати робітничі зако
 слів і судів, котріб...

кїб були зобовязані
 організаці.

Як зорганізуєт
 може скоренню нап...

Раз зачнуть гол
 ють, а всею піде ім...

Як дістануть у
 то не буде їм тяжко...

дини праці, ліпші
 на, працю до діл без...

те, чого їм потрібн
 Все те можуть
 щити клясу панів.

від капіталістів і о
 І доти не дійде
 перебере на свою н...

ки весь витвір пра
 власностею, поки

Отсе є ціля соці
 старість ся зділен

Се дуже важн
 пізнати соціалістич

завдог соціалісти
 приходах і в його

3 жит

Коби лише до
 лишаючи-своє род
 хаб, мясо та ріжн

цувств ся в дорог
 гомстеді. Чи було
 Кождий, що діста

льського дїлача в
 злакомивши ся на
 бо і тут канадійс

старокраєві павки
 Лєсовий фарм
 голоду, лишав сво

їде на ру сот мил
 кий цент, вертає
 ти. Але чиї тут й

Боротьба клас.

Робітники хочуть більшої платні за свою працю. Капіталісти хочуть платити меншу платню.

Робітники хочуть коротшого дня праці. Капіталісти хочуть, аби робітники працювали як найдовше.

Робітники хочуть просторих, добре освітлених, здорових робітень. Капіталісти спихають своїх робітників у тіні, темні, погано вентильовані, смердячі нори.

Робітники жадають средств охорони праці. Капіталісти противні тому, бо средства охорони коштують гроші.

Робітники хочуть відшкодованя за каляцтва, які стрінуть їх при праці. Капіталісти противні тому, бо зики для них важнійші, чим людське життя.

Робітники хочуть, аби роботу мали всі робітники. Капіталісти хочуть безперестанку мати під рукою армію безробітних, бо вони, старяючи ся дістати роботу, збивають заробітну плату в долину.

Робітники хочуть, аби діти дістали в шклях добре вихованя. Капіталісти хочуть мати дітей до роботи в фабриках, робітнях та на ланах, бо діти роблять тапше чим старі.

Робітники хочуть законів, які б забезпечували робітників. Капіталісти хочуть скасування всіх законів, що є в інтересі робочої класи.

Робітники хочуть дістати все те, чого потребують. Капіталісти старають ся не допустити до того.

Робітники організують ся в фахові товариства. Капіталісти організують ся в картелі.

Робітники допомагають собі страйком і бойкотом. Капіталісти відповідають на те лавантами та чорними лістами.

Отсе становить війну поміж обома класами суспільства.

У сій війні капіталісти допомагають собі зброєю, якої робітники ще не навчили ся вживати.

Вони вживають парламентів, а парламенти видають закони прихильні капіталістам, а ворожі робітникам.

Вони вживають судів, і суди примінують закони так як треба капіталістам.

Вони вживають війська і поліції, аби розбити страйки.

Вони можуть се робити, бо робітники та селяни вибирають послами їх або їх послугачів.

Консерватисти і ліберали — се капіталістичні партії.

А однак робітники та селяни піддержують сї партії підчас виборів і відтак дивують ся, чому правительство є все по стороні багатих, а ніколи не є по стороні бідних.

А прецінь се ясно, як сонце, що, поки зможемо дістати робітничі закони, то мусимо вперед мати своїх послів і судів, котрі мали погляди робітничої класи і які були зобов'язані слухати волі свідомої робітничої організації.

Як організують ся працюючий люд політично, то може скоренно навчити панів респекту для себе.

Раз зачнуть голосувати так солідарно, як страйкують, а всею підє ім в лад.

Як дістануть у свої руки правительственну власть, то не буде їм тяжко завести ліпшу платню, коротші години праці, ліпші услівя праці, закони про відшкодованя, працю для безробітних, образованя для дітей і все те, чого їм потрібно.

Все те можуть дістати і більше чим те. Можуть звичити класу панів. Можуть відібрати капітал і фабрики від капіталістів і обернути їх на власність народу.

Лоти не дійде до того, доки робітничя клася не перебере на свою власність усіх средств продукції, доки весь витвір праці робітників та хлопа не буде його власністю, поки не скінчять ся боротьба клас.

Отсе є ціль соціалізму. Соціал-демократична партія стараєть ся здійснити сю ціль.

Се дуже важна ціль. І тому всякий мусить основно пізнати соціалістичну науку. Мусить пізнати її, бо незадовго соціалістичний рух зробить переворот у його приходах і в його суспільнім становищу.

3 життя гомстедерів.

Коби лише до Канади, — говорили наші емігранти, лишаючи свою родину гніздо, а там будемо їсти білий хліб, м'ясо та ріжні ласітки. І з тою надією кожний вирушив ся в дорогу за море, де має зажити царства на гомстеді. Чи було і є воно так, як думав наш хлібороб? Кожний, що дістав тих 160 акрів думав, що він вже галицького дідач кум. Та нещасний дуже завів ся, коли заколовши ся на ті осички, зайшов в лісові темряви, бо і тут канадиські бізнесмени осуць його гірше чим старокравці павки.

Лісовий фармер в перших роках, щоб не згинуть з голоду, лишає свою родину на волю „всемогу чого“, і йде на сорок миль пішки шукати роботи. Заробивши який цент, вертає ся до дому, щоб діти своїх накармити. Але чи тут йому не біда? Прецінь з долара хліба не

спечеш а треба муки, ба, як твою муку доставити до дому? Возом не поїдеш, бо нема ще такого, яким-би можна їхати поміж осичками, а про дорогу нема що думати. Ідеш до якогось місточка, то мусиш мати віз, човен і осідланого коня. Але в ваного гомстедера другий спосіб. Він замість воза має плечі, а де треба човна, він скликає чоботи і бредє. Осє так більшість лісових фармерів носила і нині ще носить муку по кільканайцять миль. Дехто і тим вдоволяє ся, мовляв, добре що є хоть ліс, а то і хліба не булоб чим спечи.

І так кожний плює біді в очи в тій надії, що хоть йому тепер тяжко-тяжко, то може колись буде ліпше. З року на рік, з дня на день пруть ся сердеги до лісного, та дарма, те ліпше і не думає показуватись. Як не полатив старих магусів, то нових певно не будеш мати.

Стрінув си я з фармерами, котрі фармерують вже по 15 літ, котрі своє здоровля лишили на корчованю і питаю: Іже збіже сего року на ваших фармах? — „Е, та це рік славити бога був файний, я, окрім того, що ліпшим для курей, продадим ще на 170 доларів. Але що з того, коли чорт гроші бачив. От заплатив 35 дол. за молочена, 30 за податок, 10 за шпакати, а знів 100 лишило ся чистого доходу для нас пятеро душ. Та й то нема їх в сховку, бо віддало ся довг за машинерію. Я обрахував, що ми цього року крім боргу (їди) заробили голова на голову по двадцять доларів, але що з того, а дивить, йде зима а тут одежини нема для челяди, от сьвіжа біда.

Тепер надію ся лише на корти. Але і тут таке. один день рубай, другий вези десять миль до стації і за се дасть вам шторник пару рукавиць і малий бльок тютюну“.

Осє так говорив лісовий фармер. Може дехто думає що се лише біда така на лісових фармах, а на степових певно ліпше. Там не треба корчувати, а запрягай лиш худібку і гайда. Добре загляньмо і тут, в степове фармерське життя.

Перше всего зазначу що нема страшнійшої і більш нужденної хвилі в житю як та, коли агент завезе чоловіка в величезну пустиню, покаже йому желізний пал, що се його фарма і сам дасть драга до міста. Угвіть собі, як той гомстедер-емігрант тяженько зіткне, бачучи, як малі діточки обложились довкола своєї матері і не мають над головою ані одної стоши стріхи, тільки понурі-та зимні хмари висять над головами. Сусіда нема близько аби піти переночувати, і шалаєу нема з чого зробити. Його берєть розпука, рве волосє на голові. Істи нема що і купити нема защо. І от перша робота нашого степового гомстедера:

Зачинає мурувати хату з дерняків (трава і богото), бо матеріялу раз нема за що купити, а ліса і за сто миль нездобреш.

(Дальше буде.)

Дописи.

Toronto, Ont.

Дня 7 вересня вечером відбуло ся в нас на улицах Роусе & Simington віче, на котре прибуло поверх 700 українських робітників і робітниць. Віче отворив т. Стефаніцький і покликав на першого бесідника т. І. Гниду: Бесідник обговорив положєня двох противних собі класє, т. є класи капіталістичної і робітничої. Відтак забрав слово т. Стефаніцький і представив присутнім змідні, в яких наводять ся ціла робітничя клася.

Потім забрав слово т. Еуген Гуцайло, делегат соц. дем. партії Галичини і Бучковини і пояснив присутнім звідки і яким способом взяли ся капіталісти, чому робочий люд так страшно бідую і якою дорогою треба поступати, щоб скинути з себе ярмо, в яке він тепер запряжений. Тов. Гуцайло заохочував робітників горнутись в соц. дем. партію, бо тільки ся партія є заступницею інтересів робочого народа.

Віче закінчило ся о 10-ій год. і всі спокійно і з волеєм розійшлись домів.

Присутній.

Ottawa, Ont.

Минувшю неділю між нашими католиками графлясь дуже ганебна подія. Завяті християне, яких католицькі попи тримають в вічній темноті, не мають понятія о правдивім людським житю, — зійшли ся „молити“ та „спасати“ свої душі при боцді. І спасли одного з поміж себе. Коли святий алкоголь взяв над вірними верх, тоді почалась між ними така баталія, що одного вірного вбили на місці. Се діялось на 68 Pine St., де живе найбільше католиків.

І бачиш робітнику, яку науку дали попи своїм овечкам? І ти ще не нарзумив ся, де для тебе місце?

Перестань робітнику лизати понам руки та за темнювати свій ум їхнім туманством, а горнись до науки, яка покаже тобі, як вирватись з нинішньої капіталістичної неволі.

Яків Чоповик.

На прес. фонд „Кадила“ зложив т. М. Д. Демчук 74ц. т. Іван Панчишак 50ц.

Ширіть „Р. Н.“

ПОШУКУВАНЄ.

Де є Анна Халамандра, з села Рожнова, пов. Спятин? Хтоби знав її адресу, або вона сама, хай зложить ся на адресу:

Palahna Guszul
Box 230
Coleman, Alta.

Увага.

Редакція просить всіх товаришів-робітників подавати, які де роботи, яка ціна, як довго треба працювати по кількох годин робити робітнику на день. За се редакція буде вєім дуже вдячна.

Спішіть заprenумерувати „Кадила“

\$1 на рік.

Поодинокє членє на прєсбу вислємяє за 10¢ стеміляям.

Вєілякі офіри на парастася, молебні і т. д. беремо з гаранцією, що назад не вернемо.

Гришники! Земля під вами горить, чому не прєнумеруєте „Кадила“?!

Ч. 5. нашю сьвятої газети вийде 20 вересня, а буде містити в собі між иншим як головну точку „Канонізацію і яйцепомазанє Епископа в Кенорі“, „Вєсіля біскупа“ і инші думєспасительні кавалки.

Спішіть поки час на адресу:

KADYLO

Box 3542 Winnipeg, Man.

ЧИ ВИ ВЖЕ ЧИТАЛИ?

Історію найславнійшого в сьвітї дидектава

Шерльока Гольмса.

Одиноке руське виданє опрaвленє в кольорові окладинки.

Досивийшли:

1. Тайна молодої вдови.	7. Прочащий наречений
2. Наречена прокурат.	8. Слідчий внох келнера
3. Кроваві жемчуги.	9. Крадіж брильянта.
4. Злочин в печері гри.	10. Убийник жєнщин.
5. Дочка ляхваря.	11. Острєв божевільних
6. Коронкова сукня.	12. Фалшивник грошій.
- Одна книжка 15ц., Всі 12 за 1. дол. і 50ц.

Що стало ся з архикнязем Рудіфрїм?

Незвичайно займаюча історія в 25 образками 60ц.

Конець „Титаніка“.

Опис морської катастрофи в котрій згинуло поверх 1500 людей, ціна лише 40ц.

ХОЧЕТЕ СКОРО ГОВОРТИ ПО АНГЛІЙСЬКІ,

то замовте собі „Провідник“. Найпрактичнійший підручник до науки англійської мови, з описанєм кожного виразу, з доданєм Словаря і в зірпями листів. 320 сторін друку. Ціна \$1.50 в міцній оправі \$2.00.

АТЛАС,

на українській мові, 24 мали в кольорах з поясненєм про сонце, місяць, зорі і землю. Спеціально ціна 75ц, в моцній оправі \$2.00.

НОВІ ПІСНІ З СТАРИМ КІНЦЕМ,

або новомодні коляди Щипавки 25ц.

НОВИЙ ЗБІРНИК НАРОДНИХ ПІСЕНЬ,

дум, коломийок і пісень вєсільних 25ц.

ПІСНІ ПРО КАНАДУ І АВСТРІЮ

з образками, 4-те виданє 40ц.

Каталюги даром!!

RUSKA KNYHARNIA

850 Main St. Winnipeg, Man.

Grand Clothing Co

Уважайте,

що по великій літній випродажі, яка цю тільки скінчалася, ми подаємо до загальної відомості, що маємо вже на складі великий запас осінніх і зимових річей, як шапки, спідне шматє, сукні, оверковти, рукавиці і т. и.

Хто хоче заощадитись в добрі осінні та зимові річі, хай спішать до нас, а певно не пожалує свого труду. Наші ціни є різні, але дуже приступні, так що і найбідніший зможе пригосити себе на осінь і зиму.

Заходіть на адресу:

GRAND CLOTHING CO.

800 Main St. Winnipeg

Новий Мацох або цвіток католицької віри.

14-го сего місяця римо-католицький піп Ганс Шмідт, коли відправляв службу божу в костелі в Нью-Йорку, був арештований поліцією під закидом, що він вбив Анну Аммуллер, покрав її на кавалки і вкинув до ріки.

Вбив, бо „дуже кохав“.
„Отець“ Ганс признав ся до вини і пояснив, що вбив Анну тому, що дуже її кохав. Яко „священник“ (?) він не міг з нею жити, бо се було проти ксьондзівського заповіду. Тому, щоби вона другому не дісталась, за допомогою ножа відслав її душу до раю, аби там чекала на него, поки йому сприяє земне житє. „Отець“ Ганс розрубав свою любку на шість кавалків і шість разів вивозив трупа по кавалку до ріки, мовляв, відправляв похорон.

Піп пояснює вбивство через велике коханє, але поліція ствердила, що Анна була вагітна і слуга Христовий хотів позбутися можливого скандалю.

Здурих дівчину вінчанем

Анна приїхала до Америки в 1909 до своєї сестри, котра є „начинєм духовним“ настоятеля парафії Св. Боніфатія. Попи зараз „заохувались“ вбогою сиротою. Там її здибав отець Ганс і забувши про „целобат“, вчепив ся до неї з своїм брудним коханєм.

Анна ні на що не згоджувалась як не на шлюб. От дуренька! Та о. Ганс був фаховець від шлюбів. Зараз дав їй і собі шлюб (без свідків!) і навіть лайсенс написав. Анна повірила, що тепер ксьондз є її чоловік і віддалась йому. Коли вона завваготіла, „слуга божий“ зарівав її і своєю дитину в череві матері!

Про любовні зносини Ганса з Анною, знали видно, і інші його камради душпастирі, бо старались відіхтати десь Анну без скандалю. Але та не хотіла покинути свого „шлюбного мужа“ і він дав їй розвід ножем.

Редактори „Канадійсько-

го Русина“ і „Свободи“ іхають нам до очей якогось там Жулинця (який не є членом нашої Федерації). Дивіть ся ліпше що вамі „моральні“ попи виправляють! Ми соціялісти визнаємо свободну любов муцини і жінчини, а ви чорні опірі злучуєте людей шлюбам на вбійство! Ви вбиваєте природу целобатом, а з того злочин і розпуста!

Але правдиві Апостоли Христові вже встали з крові замордованих вами Ферерів! Кров буде помщена!

З Африки.

Африка, або чорний континент, заселена велелюдними племенами Нігрів, котрі ще й до нині стоять на низькій щаблі культури, як звичайно дикунки: холять голі, живуть з польованя і чабанства, уживають списи, стріли і щата, не вміють ні читати ні писати. Спершились на силу своїх „культурних“ гармат і багнетів, європейські народи стремлять розхпатити Африку межі себе. Темні дикунки, хоч і роблять опір чужоземній навалі, але їхні щати не годні захистити їх від куль європейців.

Тепер Африка розділена межі європейськими шакалами, котрі в імя християнства і цивілізації винищують нещасних Нігрів, відбираючи в них їхню дівчину.

Повніше описане покаже читачам як праміром Німці цивілізують Африканців.

Нігерське племєнє Дуала посідає 900 гектарів доброї землі на березі моря. Усіх Дуальців є 16.220 душ, а живуть вони з рибачтва і рільництва. В місті Дуала мешкає 386 Німців купців, урядників, жовнірів і попів. І от сям зайдом вышло до ока богате поле бідних дикунів. Треба прогнати Нігрів, але робити се насильством „по праву“. Зараз при думали, що поченє Нігрів ішкодить здоровлю білих. На сій основі німецький уряд дав розказ аби усі Нігри племені Дуала забрались на один кільометр від берега моря, таким чином грунт того племені дістав би ся в руки білих наїздників.

Що твердженє про шкідливість поченя Нігрів для

Русько - німецький шпиталь

Dr. G. Kaichman-a

Спеціальне ліченє хоріб венеричних (сифіліс, трипер і другі) кірурґичних, внутрішних, жіночих, очних і ушних.

Найновіше і найпевніше

ліченє сифіліса „606“ проф. Ерліха. Ліченє полового бесілля. Ліченє електрикою. Літаретна висилка по кольоніях за надісланєм задатку.

OFFICE & HOSPITAL

453 Selkirk Ave. Winnipeg.

Phone: St. John 1772.

Потрібно муцини і жінчин

до науки гларьського ремесла. Компанійний курс в вісьмох тижнях. Користайте ся спеціальною огазі, бо ми платимо процент від часу науки. Зааряди даром. Інструктори - експерти, 17 літ в 45 школах.

MOLER BARBER COLLEGE

220 Pacific Ave. Winnipeg

Dr A. SILVERMAN

Русько-польський лікар. Спеціаліст венеричних, наскірних і внутрішних недуг. Лічить також всякі недуги жіночі.

Ординує в офісі на:

395 Selkirk Ave.

Телефон: St. John 1716.

DR. T. G. MOXNES

ДЕНТИСТ.

620 1/2 Main St.

Winnipeg.

Двері з Loggan Ave.

Витягне зуби без болю.

— Говорить по польськи і німецьки.

ПОЗІР РУСЬКІ РОБИТНИКИ!

Коли хочете добре, а тано попоєсти загостіть до

Перворядного Руського Реставранту на Higgins Ave. N. 137.

там знайдете зимні і теплі перекуски, всілякі руські потрави, як ковбаса з капустою, борщ і т. д., а також чемну обслуґу.

Руські фармери, коли правіздять до Винніґу знайдуть найліпшу гостину у нас.

Ід а 10-15-20 ц.

Свій до свого!

Властитель Ів. Бачинський.

білих з брехня, бо вигонять усе племя Німці ліпшачуть собі пару соток чорних слуг.

Сею напастю Нігри дуже обурені і можливі криваві розрухи.

Криваві розрухи в Ірландії.

Тут відбувають ся білки робітників з поліцією. Поліція виступила проти страйкуючих транспортних робітників, арештувала декілька провідників страйку і заборонила страйкерам ребити мітінґи. Таке поступованє поліції викликало велике обуренє мешканців і робітників. На мітінґу співчуваючих страйкув горожан славний ірландський соціяліст Ларкін прилюдно спалив розказ поліції і оголосив, що мітінґ відбудеть ся. Поліція зажадала арештувати т. Ларкіна. Не дивлячись на сей загад нарід не дав його арештувати. Поліція окрив напастувала страйкерів і їх прихильників. 29-го серпня відбув ся мітінґ коло одного готелю, де прийшов і т. Ларкін. Декілька

ПОТРЕБУЄМО:

Першої класи двох продавців лотів (Сейлесменів), з пропозицією продавати найліпші лоти в MEDICINE HAT, ALTA.

З нашими пропертами є злучені фабрики як також проведений газ.

Для живих людей добрі услові.

Зголошуйтесь лише раніше:

663 Main St. Room 5. Winnipeg.

сот полісменів оточило зібраних: почав ся формальний бій, в рахунок з вбитих і богато покалечених. Тов. Ларкін арештований. В містку за се, робітники і співчуваючі біють поліцейські патрулі.

Спростоване.

В старому краю роззученно брехню мов українські соціял-демократи в Канаді запросили до себе з Галичини радикала п. Стефаніка. Як перечеуваємо, то Стефаніка заангажували собі виніпегські безпартійники; з приїздом п. Стефаніка ми нічого спільного не маємо.

АПТЕКА РОБОЧОГО ЛЮДУ.

Одинока правдива русько-польська аптека для цілої Манітоби.

Тутки дістанете добру медицину, котру ваш доктор хоче.

Ті, що живуть на фармах дістануть о 25% танше, коли будуть замовляти в нас через почту.

WORKING MEN'S DRUG STORE
McGREGOR & BURROWS Winnipeg, Man.

Канцелярія Адвокатско-Нотаріяльна.

ФЕНСОНА і ШІЛЕРА.

Спродаетмо шіфкарти до ів краю по найнищих цінах і на найліпші лінії поспішних кораблів. Виробляємо повномочія і контракти купна і продажі, перепроваджуємо пертракції спадкові в старім краю, як також займаємо ся справами тутешніми, виробляємо агріментів всіляких угод, видаємо горожанські патери, продаємо і міняємо лоти, гавзи за добрі фирми, так само купуємо і продаємо добрі реальности, добрі і тано лоти в Трансконі, міняємо гроші старо-княєві, посилаємо гроші до всіх частей світа тано і скоро, і позичаємо гроші.

Просимо приходити або писати до нас на адресу:

FENSON & SCHILLER

Notary Public & Commissioner.

854 Main St.

Winnipeg, Man.

Phone St. John 162

WINNIPEG YARD

Redwood & McKenzie St.
Phones St. John 1132 - 910

TRANSCONA YARD

Melrose & Kanata
Phone St. John 1507

Dominion Lumber & Fuel Co. Ltd.

WINNIPEG & TRANSCONA

ДОСТАВЦІ РІЖНОГО РОДА МАТЕРІАЛУ ДЛЯ БУДОВИ.

Маємо стало на складі лати, гонти, вікна, двєрі і всяке викінченє внутр. Тверде дерево спеціально до викінчуваня.

Всякого рода дерево, вуголь завжди маємо також на складі в Трансконі.

КАНЦЕЛЯРІЯ НОТАРІАЛЬНА

Ю. Мачули

Полагає жує слідуєчі справи:

Виробляє контракти купна і продажі, повномочія, перепроваджує пертракції спадкові в старім краю, як також займає ся справами тутешніми, а іменно виробляємє патери горожанських, агріментів і всіляких угод.

Асекурую на житє і від огню, продаю шіфкарти, висилаю гроші; також продаю, купую і міню фирми, мійські реальности і гавзи.

Пішіть або приходіть на адресу:

GEO. MACZULA

Notary Public & Commissioner.

856 Main St.

Winnipeg, Man.

Phone St. John 1784.

903 MAIN St. 903 MAIN St.

Загальна Канцелярія

Колісника і Володіна.

Залагоджуємо слідуєчі справи:

Виробляємо контракти купна і продажі, повномочія, залагоджуємо тутешні справи, купуємо і продаємо домп, лоти і фарми, асекуруємо від вогню, служимо за переводчиків. Всі поради даром.

Пішіть або заходіть на адресу:

ZAHALNA KANCELARIA

903 Main St. Winnipeg, Man.

Вуголь і дерево!

Портал вугля \$5.50

Всякого рода вуголь і дрова в кордах. Також буділяні прибори, пісок, цемент, шутер і т. п.

The Northern Supply Co.

Наш телефон:
667 Henry Ave. Garry 2486
431 Jessie Ave. Ft. Rouge 255

MAPLE LEAF CAFE

864 MAIN ST.

Наша реставрація є отворена день і ніч. Пять доляровий міл-тікет продаємо за чотири. Один обід коштує 25¢ при ляді чи в ідальни. Обслуга скоро і чемна.

PHONE: 159 ST. JOHNS.

ро

ПОРЯДКОВЕ Ч
РІК V.

Всі товариші, котрі слали свої дописи а міщені в сїм числі, а заждати до слідуєч в сїм числі не стало. Поміщені лише дописи славі подавнійше.

Заява.

З сїм числом кінє моя відвічальність з цю часопис „Робочий род.“

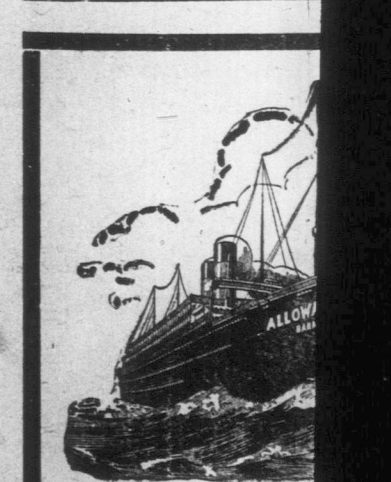
Резигнуючи з, реєстра широдякую во ширим Товаришам і чам, які помагали морально і матеріально даваню та вдержаню чого Народа“ при ієню.

Іван Навіа

ДО ЧИТА

Ті грішники, щі най знають, що ч. 5 Річна Хто пришло на го не дістане. Гріш „Кадило“, Ваи ду Нова адреса „Kad

скоро і так, що не краю на всі най Продаємо ма Офіс отвор

ALL C.GEN 676 Main S